

คุณรู้ไหม...

ในด้านพุทธศาสนากล่าวว่า เสียงพรหมนั้นประกอบด้วยองค์ 8 ประการ คือ

1. เสียงสละสลวย คือ เปล่งออกคล่อง
2. เสียงรู้ได้ง่าย คือ เสียงแจ่มใสเข้าใจความได้ง่าย
3. เสียงเพราะ คือ เสียงอ่อนหวาน
4. เสียงน่าฟัง คือ เสียงเพราะหู
5. เสียงหยุดย้อย คือ เสียงที่ขาดเป็นคำ ๆ
6. เสียงกลมกล่อม คือ เสียงไม่แตก
7. เสียงลึก คือ เสียงลึกลงไปถึงสะดือ
8. เสียงก้อง คือ ก้องเหมือนเสียงฟ้าร้องหรือเสียงตะโพน

คำพูดอย่างไรที่เรียกว่าคำพูดสุภาพ

1. พูดถูกกาล
2. พูดคำจริง
3. พูดอ่อนหวาน
4. พูดเป็นประโยชน์
5. พูดด้วยจิตเมตตา

ลักษณะที่แสดงออก 5 อย่าง บอกให้รู้ว่าผู้ใหญ่ใจ คือ

1. พูดไม่ถูกกาล
2. พูดสิ่งที่เป็นไปไม่ได้
3. พูดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

4. พุทธสิ่งที่ไม่เป็นธรรม
5. พุทธสิ่งที่ไม่เป็นระเบียบวินัย และกล่าวถ้อยคำอันไม่น่าจดจำพรา่เพื่อเหลวแหลก
ไม่เป็นเรื่องเป็นราว

สามภรรยาผู้ใดต้องการ.....เชิญปฏิบัติ

สามภรรยาผู้ใดต้องการพบกับทุกชาติมีทางเป็นไปได้โดยต้องประพฤติธรรม 4 ประ-
การให้เสมอกัน ซึ่งได้แก่

1. เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวยเสมอกัน
2. เป็นผู้มั่งคั่งเสมอกัน
3. เป็นผู้มั่งคั่งจากการเสียสละเสมอกัน
4. เป็นผู้มั่งคั่งปัญญาเสมอกัน

คุณเชื่อหรือไม่ว่าการวิเคราะห์พื้นฐานความพร้อมของผู้เรียนและการลำดับชั้นการสอน
(กลยุทธ์) นั้น พระพุทธเจ้าเริ่มใช้มาแต่สมัยพุทธกาล

พระพุทธเจ้าก่อนจะสอนใคร (เทศน์ให้ฟัง) พระองค์ต้องตรวจอุปนิสัยของผู้ฟังก่อนว่า
เป็นอย่างไร ไม่ใช่สอนแบบเลี้ยงนก พระองค์สอนตามอุปนิสัยของผู้ฟัง ตัวอย่างเช่น ทรงสอน
นายยส ลูกเศรษฐี ครั้งแรกพระองค์สอนเรื่องทาน คือการให้ แล้วทรงสอนเรื่องศีล และอานิสงส์
ของทานและศีล คือความดีและความสุขอันเกิดจากทานและศีล เรียกตามภาษาบาลีว่า สัคคกถา
แล้วทรงสอนต่อไปว่า ความสุขสบายคือสวรรค์นั้นยังไม่ได้แท้ เพราะยังมีเรื่องจะต้องยุ่งอยู่ กามารมณ์
มีอยู่ที่ใด ความยุ่งยากต้องมีอยู่ที่นั่น จะเป็นมนุษย์หรือสวรรค์ก็ตามมีโทษมาก แล้วทรงสอน
ต่อไปว่า ถ้าจะตัดความยุ่งเรื่องกามารมณ์ต้องบวช คือไม่เกี่ยวข้องกับกามารมณ์ จะโดยสถานใด
ก็ตาม คำสอนของพระองค์นายยสเห็นด้วย ถ้าจะเทียบกับการเรียนหนังสือของเด็ก คือ เด็กจำ
และเข้าใจ ทั้งยินดีปฏิบัติตามที่ครูสอน พระองค์สอนมาถึงนี้ก็พักการสอนไว้ชั่วคราว ไม่สอน
ต่อไป เพราะสอนต่อไปก็ไม่ได้ประโยชน์ เพราะเลขภูมิปัญญาผู้รับ ต่อมาพระองค์จึงได้สอนอีก
แต่ครั้งนี้สอนสูงกว่าเดิม คือ อริยสัจ พระยสซึ่งมีพื้นฐานเดิมดีอยู่แล้ว เมื่อฟังก็จำได้และเข้าใจ
ปฏิบัติตาม เป็นอันว่าพระยสเรียนจบตามหลักสูตรของพระพุทธเจ้า

คุณยังจำโอวาท 3 อย่างของพระพุทธเจ้าได้หรือไม่

โอวาทของพระพุทธเจ้า 3 อย่าง ได้แก่

1. เว้นจากทุจจริต คือ ประพฤติชั่วด้วย กาย วาจา ใจ
2. ประกอบสุจจริต คือ ประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ
3. ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมองใจ มีโลภ โกรธ หลง เป็นต้น

ทุจจริต 3 อย่าง คือ

1. ประพฤติชั่วด้วยกาย เรียกว่า กายทุจจริต
2. ประพฤติชั่วด้วยวาจา เรียกว่า วจิทุจจริต
3. ประพฤติชั่วด้วยใจ เรียกว่า มโนทุจจริต

กายทุจจริตนั้นมี 3 อย่าง ได้แก่

ฆ่าสัตว์ ลักฉ้อ ประพฤติผิดในกาม

วจิทุจจริตนั้นมี 4 อย่าง ได้แก่

พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ

มโนทุจจริตนั้นมี 3 อย่าง ได้แก่

โลภอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา เห็นผิดจากคลองธรรม

สุจจริต 3 อย่าง คือ

1. ประพฤติชอบด้วยกาย เรียกว่า กายสุจจริต
2. ประพฤติชอบด้วยวาจา เรียกว่า วจีสุจจริต
3. ประพฤติชอบด้วยใจ เรียกว่า มโนสุจจริต

กายสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

เว้นจากฆ่าสัตว์ เว้นจากลักฉ้อ เว้นจากประพฤติผิดในกาม

วจีสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

เว้นจากพูดเท็จ เว้นจากพูดส่อเสียด เว้นจากพูดคำหยาบ เว้นจากพูดเพ้อเจ้อ

มโนสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

ไม่โลภอยากได้ของเขา ไม่พยาบาทปองร้ายเขา ไม่เห็นผิดจากคลองธรรม

อกุศลมูล 3 อย่าง

รากเงาของอกุศล เรียก อกุศลมูล มี 3 อย่าง คือ

โลภะ	อยากได้
โทสะ	คิดประทุษร้าย
โมหะ	หลงไม่รู้จริง

เมื่ออกุศลมูลเหล่านี้ โลภะ โทสะ โมหะก็ดี มีอยู่แล้ว อกุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้วก็เจริญมากขึ้น เหตุนั้นควรละเสีย

กุศลมูล 3 อย่าง

รากเงาของกุศล เรียก กุศลมูล มี 3 อย่าง คือ

อโลภะ	ไม่อยากได้
อโทสะ	ไม่คิดประทุษร้ายเขา
อโมหะ	ไม่หลง

ถ้ากุศลมูลเหล่านี้ อโลภะ อโทสะ อโมหะ มีอยู่แล้ว กุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้วก็เจริญมากขึ้น เหตุนั้นควรให้เกิดมีในสันดาน

อิทธิบาทคือคุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ 4 อย่าง

1. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
2. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น
3. จิตตะ เอาใจปักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ
4. วิมังสา หมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

คุณ 4 อย่างนี้มีบริบูรณ์แล้ว อาจชักนำบุคคลให้ถึงสิ่งที่ต้องประสงค์ซึ่งไม่เหลือวิสัย

พรหมวิหาร 4

1. เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาจะให้เป็นสุข
2. กรุณา ความสงสาร คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์

คุณรู้ไหม...

ในด้านพุทธศาสนากล่าวว่า เสียงพรหมนั้นประกอบด้วยองค์ 8 ประการ คือ

1. เสียงสละสลวย คือ เปล่งออกคล่อง
2. เสียงรู้ได้ง่าย คือ เสียงแจ่มใสเข้าใจความได้ง่าย
3. เสียงเพราะ คือ เสียงอ่อนหวาน
4. เสียงนำฟัง คือ เสียงเพราะหู
5. เสียงหยุดย้อย คือ เสียงที่ขาดเป็นคำ ๆ
6. เสียงกลมกล่อม คือ เสียงไม่แตก
7. เสียงลึก คือ เสียงลึกกลงไปถึงสะดือ
8. เสียงก้อง คือ ก้องเหมือนเสียงฟ้าร้องหรือเสียงตะโพน

คำพูดอย่างไรที่เรียกว่าคำพูดสุภาพ

1. พูดถูกกาล
2. พูดคำจริง
3. พูดอ่อนหวาน
4. พูดเป็นประโยชน์
5. พูดด้วยจิตเมตตา

ลักษณะที่แสดงออก 5 อย่าง บอกให้รู้ว่าผู้ใหญ่ใจ คือ

1. พูดไม่ถูกกาล
2. พูดสิ่งที่เป็นไปไม่ได้
3. พูดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

4. พุทธสิ่งที่ไม่เป็นธรรม
5. พุทธสิ่งที่ไม่เป็นระเบียบวินัย และกล่าวถ้อยคำอันไม่น่าจดจำพราห์เพื่อเหลวแหลก
ไม่เป็นเรื่องเป็นราว

สามีภรรยาคู่ใดต้องการ.....เจริญปฏิบัติ

สามีภรรยาคู่ใดต้องการพบกันทุกชาติมีทางเป็นไปได้โดยต้องประพฤติธรรม 4 ประ-
การให้เสมอกัน ซึ่งได้แก่

1. เป็นผู้มีศรัทธาเสมอกัน
2. เป็นผู้มีศีลเสมอกัน
3. เป็นผู้มีจาคะการเสียสละเสมอกัน
4. เป็นผู้มีปัญญาเสมอกัน

คุณเชื่อหรือไม่ว่าการวิเคราะห์พื้นฐานความพร้อมของผู้เรียนและการลำดับชั้นการสอน
(กลยุทธ์) นั้น พระพุทธเจ้าเริ่มใช้มาแต่สมัยพุทธกาล

พระพุทธเจ้าก่อนจะสอนใคร (เทศน์ให้ฟัง) พระองค์ต้องตรวจอุปนิสัยของผู้เรียนก่อนว่า
เป็นอย่างไร ไม่ใช่สอนแบบเลี้ยงนก พระองค์สอนตามอุปนิสัยของผู้ฟัง ตัวอย่างเช่น ทรงสอน
นายยส ลูกเศรษฐี ครั้งแรกพระองค์สอนเรื่องทาน คือการให้ แล้วทรงสอนเรื่องศีล และอานิสงส์
ของทานและศีล คือความดีและความสุขอันเกิดจากทานและศีล เรียกตามภาษาบาลีว่า สัคคกถา
แล้วทรงสอนต่อไปว่า ความสุขสบายคือสวรรค์นั้นยังไม่ดีแท้ เพราะยังมีเรื่องจะต้องยุ่งอยู่ กามารมณ์
มีอยู่ที่ใด ความยุ่งยากต้องมีอยู่ที่นั่น จะเป็นมนุษย์หรือสวรรค์ก็ตามมีโทษมาก แล้วทรงสอน
ต่อไปว่า ถ้าจะตัดความยุ่งเรื่องกามารมณ์ต้องบวช คือไม่เกี่ยวข้องกับกามารมณ์ จะโดยสถานใด
ก็ตาม คำสอนของพระองค์นายยสเห็นด้วย ถ้าจะเทียบกับการเรียนหนังสือของเด็ก คือ เด็กจำ
และเข้าใจ ทั้งยินดีปฏิบัติตามที่ครูสอน พระองค์สอนมาถึงนี้ก็พักการสอนไว้ชั่วคราว ไม่สอน
ต่อไป เพราะสอนต่อไปก็ไม่ได้ประโยชน์ เพราะเลยมุมิปัญญาผู้รับ ต่อมาพระองค์จึงได้สอนอีก
แต่ครั้งนี้สอนสูงกว่าเดิม คือ อริยสัจ พระยสซึ่งมีพื้นฐานเดิมคืออยู่แล้ว เมื่อฟังก็จำได้และเข้าใจ
ปฏิบัติตาม เป็นอันว่าพระยสเรียนจบตามหลักสูตรของพระพุทธเจ้า

คุณยังจำโอวาท 3 อย่างของพระพุทธเจ้าได้หรือไม่

โอวาทของพระพุทธเจ้า 3 อย่าง ได้แก่

1. เว้นจากทุจจริต คือ ประพฤติชั่วด้วย กาย วาจา ใจ
2. ประกอบสุจจริต คือ ประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจ
3. ทำใจของตนให้หมดจดจากเครื่องเศร้าหมองใจ มีโลภ โกรธ หลง เป็นต้น

ทุจจริต 3 อย่าง คือ

1. ประพฤติชั่วด้วยกาย เรียกว่า กายทุจจริต
2. ประพฤติชั่วด้วยวาจา เรียกว่า วจิทุจจริต
3. ประพฤติชั่วด้วยใจ เรียกว่า มโนทุจจริต

กายทุจจริตนั้นมี 3 อย่าง ได้แก่

ฆ่าสัตว์ ลักฉ้อ ประพฤติผิดในกาม

วจีทุจจริตนั้นมี 4 อย่าง ได้แก่

พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ

มโนทุจจริตนั้นมี 3 อย่าง ได้แก่

โลภอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา เห็นผิดจากคลองธรรม

สุจจริต 3 อย่าง คือ

1. ประพฤติชอบด้วยกาย เรียกว่า กายสุจจริต
2. ประพฤติชอบด้วยวาจา เรียกว่า วจีสุจจริต
3. ประพฤติชอบด้วยใจ เรียกว่า มโนสุจจริต

กายสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

เว้นจากฆ่าสัตว์ เว้นจากลักฉ้อ เว้นจากประพฤติผิดในกาม

วจีสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

เว้นจากพูดเท็จ เว้นจากพูดส่อเสียด เว้นจากพูดคำหยาบ เว้นจากพูดเพ้อเจ้อ

มโนสุจจริตมี 3 อย่าง ได้แก่

ไม่โลภอยากได้ของเขา ไม่พยาบาทปองร้ายเขา ไม่เห็นผิดจากคลองธรรม

อกุศลมูล 3 อย่าง

รากเงาของอกุศล เรียกว่า อกุศลมูล มี 3 อย่าง คือ

โลภะ	อยากได้
โทสะ	คิดประทุษร้าย
โมหะ	หลงไม่รู้จริง

เมื่ออกุศลมูลเหล่านี้ โลภะ โทสะ โมหะที่ดี มีอยู่แล้ว อกุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้วก็เจริญมากขึ้น เหตุนั้นควรละเสีย

กุศลมูล 3 อย่าง

รากเงาของกุศล เรียกว่า กุศลมูล มี 3 อย่าง คือ

อโลภะ	ไม่อยากได้
อโทสะ	ไม่คิดประทุษร้ายเขา
อโมหะ	ไม่หลง

ถ้ากุศลมูลเหล่านี้ อโลภะ อโทสะ อโมหะ มีอยู่แล้ว กุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้วก็เจริญมากขึ้น เหตุนั้นควรให้เกิดมีในสันดาน

อิทธิบาทคือคุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ 4 อย่าง

1. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
2. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น
3. จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้นไม่วางธุระ
4. วิมังสา หมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

คุณ 4 อย่างนี้มีบริบูรณ์แล้ว อาจชักนำบุคคลให้ถึงสิ่งที่ต้องประสงค์ซึ่งไม่เหลืออวิสัย

พรหมวิหาร 4

1. เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาจะให้เป็นผู้สุข
2. กรุณา ความสงสาร คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์

3. มุกิตา ความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี
4. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ
- 4 อย่างนี้เป็นเครื่องอยู่ของท่านผู้ใหญ่

ผลคือธรรมเป็นกำลัง 5 อย่าง

1. สัทธา ความเชื่อ
2. วิริยะ ความเพียร
3. สติ ความระลึกได้
4. สมาธิ ความตั้งใจมั่น
5. ปัญญา ความรอบรู้

อริยสัจ 4

1. ทุกข์
2. สมุทัย คือ เหตุให้ทุกข์เกิด
3. นิโรธ คือ ความดับทุกข์
4. มรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์

ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ได้ชื่อว่าทุกข์ เพราะเป็นของทนได้ยาก ตัณหาคือความทะยานอยาก ได้ชื่อว่า สมุทัย เพราะเป็นเหตุให้เกิดทุกข์

ตัณहनันมี 3 ประเภท คือ ตัณหาความอยากในอารมณ์ที่น่ารักใคร่ เรียกว่า กามตัณหา ตัณหาความอยากเป็นโน่นเป็นนี่ เรียกว่า ภวตัณหา ตัณหาความอยากไม่เป็นโน่นเป็นนี่ เรียกว่า วิภวตัณหา

ความดับตัณหาได้สิ้นเชิง ทุกข์ดับไปหมด ได้ชื่อว่านิโรธ เพราะเป็นความดับทุกข์

ปัญญอันเห็นชอบว่าสิ่งนี้ทุกข์ สิ่งนี้เหตุให้ทุกข์เกิด สิ่งนี้ความดับทุกข์ สิ่งนี้ทางให้ถึงความดับทุกข์ได้ชื่อว่า มรรค เพราะเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์

มรรคนันมี 8 ประการ คือ ปัญญาอันเห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ ทำการงานชอบ เลี้ยงชีวิตชอบ ทำความเพียรชอบ ตั้งสติชอบ ตั้งใจชอบ

มิตตปฏิรูปคือคนเทียมมิตร 4 จำพวก

1. คนปอกลอก
2. คนดีแต่พูด
3. คนหัวประจบ
4. คนชักชวนในทางฉิบหาย

คน 4 จำพวกนี้ไม่ใช่มิตร เป็นแต่คนเทียมมิตร ไม่ควรคบ

คนปอกลอก มีลักษณะ 4

1. คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว
2. เสียให้น้อย คิดเอาให้ได้มาก
3. เมื่อมีภัยแก่ตัว จึงรับทำกิจของเพื่อน
4. คบเพื่อนเพราะเห็นแก่ประโยชน์ของตน

คนดีแต่พูด มีลักษณะ 4

1. เก็บเอาของล่วงแล้วมาปราศรัย
2. อ้างเอาของที่ยังไม่มีมาปราศรัย
3. สงเคราะห์ด้วยสิ่งหาประโยชน์มิได้
4. ออกปากฟังมิได้

คนหัวประจบ มีลักษณะ 4

1. จะทำชั่วก็คล้อยตาม
2. จะทำดีก็คล้อยตาม
3. ต่อหน้าว่าสรรเสริญ
4. ลับหลังตั้งนินทา

คนชักชวนในทางฉิบหาย

1. ชักชวนดื่มน้ำเมา
2. ชักชวนเที่ยวกลางคืน
3. ชักชวนให้มัวเมาในการดูการเล่น
4. ชักชวนเล่นการพนัน

มิตรแท้ 4 จำพวก

1. มิตรมีอุปการะ
2. มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข
3. มิตรแนะประโยชน์
4. มิตรมีความรักใคร่

มิตร 4 จำพวกนี้ เป็นมิตรแท้ ควรคบ

มิตรมีอุปการะ มีลักษณะ 4

1. ป้องกันเพื่อนผู้ประมาทแล้ว
2. ป้องกันทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้ประมาทแล้ว
3. เมื่อมีภัย เป็นที่พึ่งพำนักได้
4. เมื่อมีธุระ ช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าที่ออกปาก

มิตรร่วมทุกข์ร่วมสุข มีลักษณะ 4

1. ขยายความลับของตนแก่เพื่อน
2. ปิดความลับของเพื่อนไม่ให้แพร່หลาย
3. ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ
4. แม้ชีวิตก็อาจสละแทนได้

มิตรแนะประโยชน์ มีลักษณะ 4

1. ห้ามไม่ให้ทำชั่ว
2. แนะนำให้ตั้งอยู่ในความดี
3. ให้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
4. บอกทางสวรรค์ให้

มิตรมีความรักใคร่ มีลักษณะ 4

1. ทุกข์ ๆ ด้วย
2. สุข ๆ ด้วย
3. โต้เถียงคนที่พูดติเตียนเพื่อน
4. รับรองคนที่พูดสรรเสริญเพื่อน

สังกหัตถ์ 4 อย่าง

1. ทาน ให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
2. ปิยวาจา เจรจาวาจาที่อ่อนหวาน
3. อัถถจริยา ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
4. สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว

คุณทั้ง 4 อย่างนี้ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้

ธรรมของฆราวาส 4

1. สัจจะ ชื่อสัตย์แก่กัน
2. ทมะ รู้จักข่มจิตของตน
3. ขันติ อุตทน
4. จาคะ สละให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้ที่ควรให้ปัน

ทิส 6

1. ปุรัตถิมทิส คือทิสเบื้องหน้า มารดาบิดา
 2. ทักขิณทิส คือทิสเบื้องขวา อาจารย์
 3. บัจฉิมทิส คือทิสเบื้องหลัง บุตรภรรยา
 4. อุตตรทิส คือทิสเบื้องซ้าย มิตร
 5. เหฏฐิมทิส คือทิสเบื้องต่ำ ป่า
 6. อุपरิมทิส คือทิสเบื้องบน สมณพราหมณ์
1. **ปุรัตถิมทิส** คือทิสเบื้องหน้า มารดาบิดา บุตร พี่น้องด้วยสถาน 5
1. ท่านได้เลี้ยงมาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
 2. ทำกิจกรรมของท่าน
 3. ดำรงวงศ์สกุล
 4. ประพฤติตนให้เป็นคนควรรับทรัพย์มรดก
 5. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

มารดาบิดาได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน 5

1. ห้ามไม่ให้ทำชั่ว
2. ให้ตั้งอยู่ในความดี
3. ให้ศึกษาศิลปวิทยา
4. หาภรรยาที่สมควรให้
5. มอบทรัพย์ให้ในสมัย

2. **ทักษิณทิส** คือทิศเบื้องขวา อาจารย์ ศิษย์ พึ่งบำรุงด้วยสถาน 5

1. ด้วยลูกขึ้นยืนรับ
2. ด้วยเข้าไปยืนคอยรับใช้
3. ด้วยเชื้อฟุ้ง
4. ด้วยอุปัฏฐาก
5. ด้วยเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ

อาจารย์ได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์ด้วยสถาน 5

1. แนะนำดี
2. ให้เรียนดี
3. บอกศิษย์ให้สิ้นเชิง ไม่ปิดบังอำพราง
4. ยกย่องให้ปรากฏในเพื่อนฝูง
5. ทำความป้องกันในทิศทั้งหลาย (คือจะไปทางทิศไหนก็ไม่อดอยาก)

3. **ปัจฉิมทิส** คือทิศเบื้องหลัง ภรรยา สามี พึ่งบำรุงด้วยสถาน 5

1. ด้วยยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยา
2. ด้วยไม่ดูหมิ่น
3. ด้วยไม่ประพฤตีสว่างใจ
4. ด้วยบอกความเป็นใหญ่ให้
5. ด้วยให้เครื่องแต่งตัว

ภรรยาได้รับบำรุงเช่นนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์สามีด้วยสถาน 5

1. จัดการงานดี
2. สงเคราะห์คนข้างเคียงของผัวดี

3. ไม่ประพาศลวงใจผัว
 4. รักษาทรัพย์ที่ผัวหามาได้ไว้
 5. ขยันไม่เกียจคร้านในกิจการทั้งปวง
4. **อุตตริภิส** คือทศเบื่องชาย มิตร กุลบุตร ฟังบารุงด้วยสถาน 5
1. ด้วยให้ปัน
 2. ด้วยเจรจาถ้อยคำไพเราะ
 3. ด้วยประพาศประโยชน์
 4. ด้วยความเป็นผู้มีตนเสมอ
 5. ด้วยไม่แกลังกล่าวให้คลาดจากความเป็นจริง
- มิตรได้บารุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรด้วยสถาน 5
1. รักษามิตรผู้ประมาทแล้ว
 2. รักษาทรัพย์ของมิตรผู้ประมาทแล้ว
 3. เมื่อมีภัย เอาเป็นที่พึ่งพำนักได้
 4. ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ
 5. นับถือตลอดถึงวงศ์ของมิตร
5. **เหตุฐิมภิส** คือทศเบื่องต่ำ บ่าว นาย ฟังบารุงด้วยสถาน 5
1. ด้วยจัดการงานให้ทำตามสมควรแก่กำลัง
 2. ด้วยให้อาหารและรางวัล
 3. ด้วยรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้
 4. ด้วยแจกของมีรสแปลกประหลาดให้กิน
 5. ด้วยปล่อยในสมัย
- บ่าวได้รับบารุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์นายด้วยสถาน 5
1. ลุกขึ้นทำการงานก่อนนาย
 2. เลิกการงานทีหลังนาย
 3. ถือเอาแต่ของที่นายให้
 4. ทำการงานให้ดีขึ้น
 5. นำคุณของนายไปสรรเสริญในที่นั้น ๆ

6. อุปริมทิส คือทศเบ็องบน สมณพราหมณ์ กุลบุตร พึ่งบำรุงด้วยสถาน 5

1. ด้วยกายกรรม คือทำอะไร ประกอบด้วยเมตตา
2. ด้วยวจีกรรม คือพูดอะไร ประกอบด้วยเมตตา
3. ด้วยมโนกรรม คือคิดอะไร ประกอบด้วยเมตตา
4. ด้วยความเป็นผู้ไม่ปิดประตู คือมิได้ห้ามเข้าบ้านเรือน
5. ห้ามให้อามิสทาน

สมณพราหมณ์ได้รับการบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรด้วยสถาน 6

1. ห้ามมิให้กระทำความชั่ว
2. ให้ตั้งอยู่ในความดี
3. อนุเคราะห์ด้วยน้ำใจอันงาม
4. ให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
5. ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่ม
6. บอกทางสวรรค์ให้

อบายมุข คือ เหตุเครื่องฉิบหาย 6

1. ดื่มน้ำเมา
2. เที่ยวกลางคืน
3. เที่ยวดูการเล่น
4. เล่นการพนัน
5. คบคนชั่วเป็นมิตร
6. เกียจคร้านทำงาน

1. ดื่มน้ำเมา มีโทษ 6

1. เสียทรัพย์
2. ก่อการทะเลาะวิวาท
3. เกิดโรค
4. ต้องติเตียน
5. ไม่รู้จักอาย
6. ทอนกำลังปัญญา

2. เกี่ยวกับกลางคืน มีโทษ 6

1. ชื่อว่าไม่รักษาตัว
2. ชื่อว่าไม่รักษาลูกเมีย
3. ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์สมบัติ
4. เป็นที่ระแวงของคนทั้งหลาย
5. มักถูกใส่ความ
6. ได้รับความลำบากมาก

3. เกี่ยวกับดูการเล่น มีโทษด้วยวัตถุที่ไปดู 6

1. รำที่ไหนไปที่นั่น
2. ขับร้องที่ไหนไปที่นั่น
3. ดัดสีตีเป่าที่ไหนไปที่นั่น
4. เสภาที่ไหนไปที่นั่น
5. เพลงที่ไหนไปที่นั่น
6. เกิดเท็งที่ไหนไปที่นั่น

4. เล่นการพนัน มีโทษ 6

1. เมื่อชนะยอมก่อเวร
2. เมื่อแพ้ย่อมเสียดายทรัพย์ที่เสียไป
3. ทรัพย์ยอมฉิบหาย
4. ไม่มีใครเชื่อถือถ้อยคำ
5. เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อน
6. ไม่มีใครประสงค์จะแต่งงานด้วย

5. คบคนชั่วเป็นมิตร มีโทษตามบุคคลที่คบ 6

1. นำให้เป็นนักเลงการพนัน
2. นำให้เป็นนักเลงเจ้าชู้
3. นำให้เป็นนักเลงเหล้า
4. นำให้เป็นคนหลงเขาด้วยของปลอม
5. นำให้เป็นคนหลงเขาซึ่งหน้า
6. นำให้เป็นคนหัวไม้

๘. เกียรติฐานการทำงาน มีโทษ ๖

1. มักอ้างว่าหนาวจัด แล้วไม่ทำงาน
2. มักอ้างว่าร้อนจัด แล้วไม่ทำงาน
3. มักอ้างว่าเวลาเย็นแล้ว แล้วไม่ทำงาน
4. มักอ้างว่ายังเข้าอยู่ แล้วไม่ทำงาน
5. มักอ้างว่าหิวหนัก แล้วไม่ทำงาน
6. มักอ้างว่าระหายนึก แล้วไม่ทำงาน

ผู้หวังความเจริญด้วยโภคทรัพย์ ฟังเว้นเหตุเครื่องฉิบหาย ๖ ประการนี้เสีย
